

การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษา
ในเขตอำเภอกาญจนดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สุราษฎร์ธานี เขต 1

The principles of Good Government in the academic administration
of the administrators at primary school Kanjanadit area district the
primary school education service area office 1, Surat Thani

สิรินันท์ จันทรโสม¹

Sirinan Jansom

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอกาญจนดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูในการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้เป็นข้าราชการครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอกาญจนดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 242 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.43–0.97 มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการทดสอบที (t-test Independent Samples) และการทดสอบเอฟ (F-test) ในกรณีที่พบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทำการวิเคราะห์เป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheff'e) ผลการวิจัยพบว่า 1) ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 63.40 2) การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 สุราษฎร์ธานีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้ง 6 ด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักคุณธรรมและด้านหลักความรับผิดชอบ3)เปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูในการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอกาญจนดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 โดย จำแนกตามตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา และ

Received: 2022-04-25 Revised: 2022-05-22 Accepted: 2022-05-27

¹ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 primary school education service area office 1, Surat Thani. Corresponding Author e-mail: Sirinan@gmail.com

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนโดยรวมและ รายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

คำสำคัญ: หลักธรรมาภิบาล; การบริหารงาน; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

Abstract

The objectives of this study were : 1) to investigate the use of good governance principles in school management, and 2) to compare opinions on the use of good governance principles in school management based on the backgrounds of position and school size. A sample used in this study was a total of 242 administrators and teachers in schools under the primary schools in Kanchanadit District under the Surat Thani Primary Education service area office 1 the size of sample was determined using Krejcie and Morgan's table and the sample was selected by stratified random sampling. The instrument used was a 5-rating scale questionnaire whose discrimination power values were between 0.43 and 0.97 and entire reliability value was 0.98. Statistics used to analyze data were percentage, mean, standard deviation, t-test of independent samples and F-test. In case a difference between the means was found, a pairwise comparison by Scheffe's method would be conducted. The findings of study were as follows: 1) Information on the status of the respondents, most of the respondents had a bachelor's degree. accounted for 63.40% 2) The overall participation of teachers in academic administration in the United Campus, Surat Thani 1 under the Office of Secondary Education Service Area 11, Surat Thani was at a high level in all 6 aspects, were found at high level in ranking order from higher to lower means for the first 3 places, namely principles of transparency, morality and accountability; 2) administrators and teachers in schools. The top three are transparency principles. Moral and Responsibility 3) Compare the opinions of government teachers on the use of good governance in the administration of primary schools in Kanchanadit District. under the Surat Thani Primary Educational Service Area Office 1, classified by age, educational level and working experience Administrators and teachers There were no significant differences in opinions on the implementation of good governance in schools as a whole and in individual areas.

Keywords: Good Governance Principles; Management; Secondary education

1. ความนำ

โลกในยุคปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ที่มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้สถานการณ์ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการบริหารของรัฐในทุกภูมิภาคของโลกมีการเปลี่ยนแปลงไปมากและเป็นไปอย่างรวดเร็ว กว้างขวาง จึงจำเป็นที่แต่ละประเทศต้องเรียนรู้ เพื่อการปรับเปลี่ยนให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงและเตรียมความพร้อมที่จะเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา ทุกประเทศทั่วโลกมีการติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร มีการร่วมมือและแข่งขันกัน ทั้งด้านธุรกิจ การค้า อุตสาหกรรม การศึกษา และด้านอื่นๆ อย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง จากสถานการณ์ดังกล่าว ปัจจัยสำคัญที่จะเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงได้คือคุณภาพของคน การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ซึ่งหากคนมีคุณภาพ จึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ในการปฏิรูปการศึกษานั้น มีความมุ่งหมายที่จะจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีความสามารถและมีความสุข การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพ จำเป็นที่จะต้องมีการกระจายอำนาจและให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 และเป็นไปตามหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่3) พ.ศ. 2553 ซึ่งให้มีการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาของไทย มีเอกภาพเชิงนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

การกระจายอำนาจดังกล่าว จะทำให้สถานศึกษามีความคล่องตัว มีอิสระในการบริหารจัดการเป็นไปตามหลักการของการบริหารจัดการ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management : SBM) ซึ่งจะเป็นการสร้างรากฐานและความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษา สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพได้มาตรฐาน และสามารถพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติราชการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดให้องค์กรระดับซึ่งหมายถึงสถานศึกษาด้วย ต้องจัดแผนปฏิบัติการประจำปี มีกรอบทิศทางการดำเนินงาน มีแผนเฉพาะกิจขององค์กร เช่น แผนพัฒนาวิชาการ แผนพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม แผนพัฒนาวิชาชีพ จัดทำแผนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา แผนจัดการความรู้ ทั้งนี้รวมถึงการเสริมสร้างวัฒนธรรม ค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน บุคลากรในองค์กรทุกระดับ ทุกคน ได้รับการเสริมสร้างให้มีวัฒนธรรมและค่านิยมที่ดีในการปฏิบัติราชการ กล่าวคือ มุ่งสร้างประโยชน์ให้แก่ประชาชน และประเทศชาติ มีทัศนคติเพื่อส่วนรวม ซื่อสัตย์สุจริต มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีระเบียบวินัย มีคุณธรรม มีจิตบริการ เป็นที่เชื่อถือศรัทธา เป็นมิตรกับประชาชนพร้อมให้ความช่วยเหลือ ให้ความยุติธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และมีความมั่นคงในอารมณ์ มีความรับผิดชอบกระตือรือร้นที่จะอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนการบริหารจัดการโรงเรียน ประถมศึกษาซึ่งเป็นนิติบุคคล มีกฎหมาย ระเบียบ กฎและหน่วยงาน องค์กร คอยตรวจสอบกำกับ ติดตามและดูแล เช่น ต้นสังกัด คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555: 2-3)

สำหรับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของโรงเรียนนั้น เป็นรูปแบบการบริหารอีกแบบหนึ่งที่มีความเหมาะสมกับการบริหารโรงเรียนตามบริบทของสังคมไทยและเป็นแนวคิดใหม่ใน

รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาในประเทศไทยผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาว่าโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 มีการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของโรงเรียนอยู่ในระดับใด ข้าราชการครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันหรือไม่ เมื่อเปรียบเทียบตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ผลการศึกษาในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการบริหารงานของโรงเรียนโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ซึ่งเป็นรูปแบบใหม่ของการบริหารจัดการที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นรูปแบบของการบริหารจัดการ อีกรูปแบบหนึ่งที่จะนำผลการศึกษาไปประกอบการวางแผนในการบริหารจัดการ แก้ไข ปรับปรุง และพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาให้มีประสิทธิภาพได้ตามมาตรฐานต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอกาญจนดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูในการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอกาญจนดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 โดย จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

3. ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ทั้ง 6 ด้าน คือ

- 1.1 ด้านหลักนิติธรรม
- 1.2 ด้านหลักคุณธรรม
- 1.3 ด้านหลักความโปร่งใส
- 1.4 ด้านหลักความมีส่วนร่วม
- 1.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ
- 1.6 ด้านหลักความคุ้มค่า

2. ขอบเขตด้านประชากร

- 2.1 ประชากรที่ใช้วิจัยในครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอกาญจนดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 จำนวน 661 คน จากโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอกาญจนดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

ราษฎร์ธานี เขต 1 จำนวน 51 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1, 2563)

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอกาญจนดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 มีตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพส่วนบุคคล ,อายุ ,ระดับการศึกษา ,ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอกาญจนดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านหลักนิติธรรม ,ด้านหลักคุณธรรม ,ด้านหลักความโปร่งใส ,ด้านหลักความมีส่วนร่วม ,ด้านหลักความรับผิดชอบ ,ด้านหลักความคุ้มค่า

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ผู้วิจัยทำการศึกษาค้นคว้าการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ตั้งแต่เดือน ตุลาคม 2564 – มีนาคม 2565

4. การทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานของโรงเรียน

1. ความหมายการบริหารงานของโรงเรียน มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการบริหารงานของโรงเรียนไว้หลายทัศนะด้วยกันผู้ศึกษาได้รวบรวมไว้ดังนี้

ทรงวิทย์ ชูวงศ์ (2550 : 11) ได้ให้ความหมายของคำว่า การบริหารการศึกษาหมายถึง การดำเนินการของกลุ่มบุคคลในการบริหารจัดการในด้านวิชาการงบประมาณบุคลากรและการบริหารทั่วไปโดยยึดหลักการกระจายอำนาจหลักการมีส่วนร่วมหลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชนหลักการบริหารตนเองหลักการตรวจสอบถ่วงดุลเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้สามารถพัฒนาคน (นักเรียน) ให้มีคุณภาพและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

บึงอร จันกรม (2552: 26) ได้สรุปความหมายของคำว่าบริหารงานของโรงเรียน หมายถึงกระบวนการที่ใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาได้ร่วมกันปฏิบัติ เพื่อเป็นการพัฒนากระบวนการทำงานให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่โรงเรียนตั้งไว้ ประกอบด้วยการบริหาร 4 ด้านคือการบริหารงานวิชาการการบริหารงานงบประมาณการบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไปทั้งนี้เพื่อการพัฒนาศักยภาพของโรงเรียนและผลผลิตของโรงเรียนคือนักเรียนที่สำเร็จออกไปให้เป็นที่ยอมรับจากภายนอกและภายในอย่างแท้จริง

สมคิด มาวงค์ (2554 : 11)ได้สรุปว่า การบริหารงานของโรงเรียน หมายถึง การดำเนินการในกิจกรรมต่างๆเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในทุกด้านที่เกิดจากบุคลากรหลายคน

ร่วมมือกันบริหารจัดการโดยใช้กระบวนการทางการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพอาศัยวิธีการจัดการองค์การที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาหรือหน่วยงานแต่ละแห่งจากที่ได้นำเสนอข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การบริหารงานของโรงเรียน หมายถึง กระบวนการที่บุคคลหลายฝ่าย ร่วมมือกันดำเนินการจัดกิจกรรมโดยใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหาร เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเจตนารมณ์ของการศึกษามากที่สุด

2. ความสำคัญและความจำเป็นในการบริหารงานของโรงเรียนยุทธนา ชุตทองม้วน (2550 : 10)ได้สรุปว่าการบริหารงานของโรงเรียนนั้นเป็นงานที่จะต้องใช้เวลาและความรอบคอบให้มากยิ่งขึ้นเพราะสิ่งสำคัญผู้บริหารนั้นจะต้องอาศัยความรู้ความสามารถพร้อมประสบการณ์ซึ่งก่อให้เกิดการเรียนรู้กิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนนักเรียนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นกระบวนการบริหารการศึกษาคือการวางแผนหรือวางโครงการอย่างกว้างๆซึ่งจะต้องเรียงลำดับถึงความสำคัญก่อนหลังมีงานอะไรบ้างที่จะต้องปฏิบัติในขณะที่เดียวกันควรวางแผนวิธีปฏิบัติพร้อมด้วยวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานนั้นๆก่อนลงมือปฏิบัติการการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีการวางแผนให้รัดกุมมากยิ่งขึ้นโดยการประสานงานกันระหว่างเพื่อนร่วมงานให้มีความเข้าใจที่ดีต่อการมอบภาระหน้าที่นั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะมอบให้คนที่ทำหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบสูงและเป็นคนที่เข้าใจงานได้อย่างดียิ่งคำสั่งที่ลงมานั้นสามารถสนองได้อย่างเต็มที่

สุชินเรือง บุญส่ง (2551 : 9) ได้สรุปว่าการบริหารงานของโรงเรียนมีความจำเป็นเพราะต้องการคนที่ได้รับการฝึกฝนเฉพาะด้านที่มีความรู้ความเข้าใจความชำนาญมาดูแลรับผิดชอบเนื่องจากสังคมเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาการบริหารการศึกษาจำเป็นต้องได้รับการปรับเปลี่ยนพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เหมาะสมกับความจำเป็นของแต่ละยุคสมัยปัจจุบันโลกก้าวเข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้หรือเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ความรู้จึงเป็นเครื่องมือจำเป็นที่ขาดไม่ได้ในสังคมสมัยใหม่นี้ความรู้ที่ทันสมัยที่เหมาะสมกับสถานการณ์จะช่วยแก้ปัญหาได้และนำไปสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นพลังสำคัญสำหรับการอยู่รอดและการพัฒนาทั้งสำหรับบุคคลและสำหรับสังคมประเทศชาติโดยรวม

อรทัย แสงทอง(2552: 22)ได้สรุปว่า การบริหารงานของโรงเรียนเป็นกิจกรรมทางการศึกษาที่จะต้องทำเป็นกระบวนการโดยกลุ่มบุคคลต่างๆเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้นั่นก็คือการพัฒนาสมาชิกหรือผู้รับบริการทางการศึกษาให้เป็นผู้มีคุณภาพที่สังคมต้องการและเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องสามารถนำองค์กรให้อยู่รอดต้องกำหนดแผนงานวิธีการตลอดจนขั้นตอนต่างๆในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบโดยพึงพิงงบประมาณจากรัฐที่มีไม่มากนักด้วยความประหยัดใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าทั้งคนเงินเวลาและทรัพย์สินอย่างอื่นเพราะถ้าระบบบริหารภายในสถานศึกษาไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่นๆของหน่วยงานได้ดังนั้นความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการบริหารสถานศึกษาจึงขึ้นอยู่กับสมรรถภาพของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญ

สมคิด มาวงค์ (2554:12)ได้กล่าวสรุปว่า การบริหารงานของโรงเรียนนั้นมีความจำเป็นและมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเพราะในการพัฒนาบุคคลพัฒนาสังคมหรือการพัฒนาประเทศชาตินั้น

ต้องการคนที่ได้รับการฝึกฝนพัฒนาให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในด้านร่างกายจิตใจสติปัญญาความรู้ คุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรมเนื่องจากสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาโลกก้าวเข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ความรู้จึงเป็นเครื่องมือจำเป็นที่ขาดไม่ได้การบริหารการศึกษาจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องได้รับการปรับเปลี่ยนพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงในแต่ละยุคสมัยความรู้ที่ทันสมัยที่เหมาะสมกับสถานการณ์จะช่วยแก้ปัญหาต่างๆได้ การพัฒนาการบริหารการศึกษาอย่างต่อเนื่องจึงเปรียบเสมือนขุมพลังสำหรับการอยู่รอดและการพัฒนาทั้งสำหรับบุคคล สังคมและประเทศชาติโดยรวม

จากที่ได้นำเสนอข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าการบริหารงานของโรงเรียน มีความสำคัญ เพราะเป็นกระบวนการทำงานโดยกลุ่มบุคคลหลายฝ่ายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้นั้น คือการพัฒนาสมาชิกหรือผู้รับบริการทางการศึกษาให้เป็นผู้มีคุณภาพที่สังคมต้องการซึ่งเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องให้สถานศึกษาอยู่รอดโดยต้องกำหนดแผนงานวิธีการ ตลอดจนขั้นตอนต่างๆในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบใช้งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาล อย่างประหยัดใช้ทรัพยากรทางการบริหารให้คุ้มค่าที่สุดซึ่งความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการบริหารสถานศึกษาขึ้นอยู่กับสมรรถภาพของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งสิ้น

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้ศึกษากับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 สุราษฎร์ธานี ในปีการศึกษา 2563 จำนวน 14 โรงเรียน รวม 1,057 คน

2. กลุ่มตัวอย่างเป็นครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 สุราษฎร์ธานี ในปีการศึกษา 2563 จำนวน 285 คน ตามตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซีและมอร์แกน (Krecie & Morgan, 1970 : 608 อ้างถึงใน พรณี ลีกิจวัฒนะ, 2549 : 8)

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียน ประถมศึกษาในเขตอำเภอกาญจนดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 จำนวน 661 คนจากจำนวนโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอกาญจนดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 จำนวน 51 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1, 2563)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้เป็นข้าราชการครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียน ประถมศึกษาในเขตอำเภอกาญจนดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ซึ่งผู้ศึกษากำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางของเครจซีและมอร์แกน (พวงรัตน์ ทวี

รัตน์. 2540 : 303) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 242 คน เทียบบัญญัติไตรยางศ์รายโรงและทำการสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับฉลากแบบไม่ใส่คืน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาในครั้งนี้ผู้ศึกษาจะเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ(CheckList) แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ลักษณะของแบบสอบถามซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นการสอบถามลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอกาญจนดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ตามองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล 6 ด้านคือ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความมีส่วนร่วม และด้านหลักความคุ้มค่า ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การแปลผลข้อมูล โดยนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การวิเคราะห์ผลการประเมิน (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535: 23-24)

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษานี้ เป็นแบบสอบถามโดยผู้ศึกษาสร้างจากแนวความคิดที่ได้ศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีเนื้อหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 สุราษฎร์ธานี สร้างเป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ (Checklist) ประกอบด้วย

1. ระดับทางการศึกษาแบ่งเป็น 2 ระดับ ได้แก่

1.1 ปริญญาตรี

1.2 สูงกว่าปริญญาตรี

2. ประสพการณ์การในการปฏิบัติงานแบ่งเป็น 3 ช่วง ได้แก่

2.1 น้อยกว่า 10 ปี

2.2 ตั้งแต่ 10-20 ปี

2.3 มากกว่า 20 ปี

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 สุราษฎร์ธานี จำนวน 48 ข้อ

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างและทดสอบเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาและค้นคว้าเอกสาร เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี รวมทั้งผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามกรอบของกระทรวงศึกษาธิการ ในขอบข่าย 12 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

2. สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับเรื่องที่ศึกษา วัตถุประสงค์ของการศึกษา นิยามปฏิบัติการ และขอบเขตการศึกษา จำนวน 48 ข้อ

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความตรงในเนื้อหา ความถูกต้องของการใช้ภาษา พร้อมทั้งขอคำแนะนำไปแก้ไขปรับปรุง

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการบริหารงานวิชาการ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความถูกต้อง สมบูรณ์ และตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่ขอความอนุเคราะห์ตรวจ

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์พิจารณาอีกครั้ง เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงและผ่านการเห็นชอบ จากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์แล้วไปทดลองใช้ (Try-out) เพื่อทดสอบหาความเชื่อมั่น (Reliability) กับครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 สุราษฎร์ธานี ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ โดยคัดเลือกด้วยการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จำนวน 30 คน

7. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่ผ่านการทดลองใช้ (Try-out) มาหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในรายข้อและทั้งฉบับ โดยวิเคราะห์ หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของ คอรันบาค (Cronbach, 1990 อ้างถึงในพวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540: 125 - 126) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.89

8. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพและแก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาได้สร้างและพัฒนาขึ้นเองเพื่อศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ซึ่งมีลำดับขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

ผู้ศึกษาได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าทฤษฎี แนวคิด หลักการ จากหนังสือ ตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน เพื่อสร้างเครื่องมือแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดของการศึกษา

2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน ซึ่งได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ตามกรอบของเนื้อหา

3. เสนอแบบสอบถามฉบับร่างต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมของเนื้อหาและสำนวนภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขและให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน

ตรวจสอบพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาให้คะแนนความสอดคล้องของแบบสอบถามแล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้สูตร ดังนี้ (ศิริชัย พงษ์วิชัย, 2547 : 141-142) และได้คัดเลือกข้อคำถามที่วิเคราะห์ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67-1.00

4. นำแบบสอบถามที่แก้ไขตามที่คณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะแล้วไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อตรวจสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้กลุ่มตัวอย่างในการทดลอง คือ ครูผู้สอนโรงเรียนวัดชลคราม อำเภอดอนสัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่าง แต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน

5. นำแบบสอบถามจากการทดลองใช้มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาร์ค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554 : 113) โดยคำนวณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.94

6. นำข้อคำถามไปจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ จากนั้นนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่าง

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequencies) และหาร้อยละ (Percentage)

2. ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 ศึกษาเกี่ยวกับการการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอกาญจนดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และตัดสินระดับการปฏิบัติงานเป็น 5 ระดับตามเกณฑ์ข้างต้น

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูในการใช้หลักธรรมาภิบาลโดยใช้ค่าสถิติ (F-test) โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้ศึกษาจะมีการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ดังนี้

1. สถิติหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

1.1. ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item – Objective Congruence : IOC)

1.2. ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ 2.1 การแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution : f), 2.2 ร้อยละ (Percentage : P) 2.3 ค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{X}$), 2.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D)

3. สถิติทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ 3.1 การทดสอบค่าที, 3.2 การวิเคราะห์ ความแปรปรวนแบบทางเดียว

7. สรุปผลการวิจัย

จากผลการศึกษาเรื่องการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภออำเภอกาญจนดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า อายุของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 46.26 รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 39 และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ ระหว่าง 20-30 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 14.9 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 73.80 และสูงกว่าระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 26.20 ประสพการณ์ในการปฏิบัติงานของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ 20 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 35.40 รองลงมา ประสพการณ์ในการปฏิบัติงานระหว่าง 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.60 ประสพการณ์ในการปฏิบัติงานระหว่าง 11- 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.5 และประสพการณ์ในการปฏิบัติงาน 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.50

2. ผลการศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภออำเภอกาญจนดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ซึ่งประกอบด้วยหลักธรรมาภิบาล 6 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้าน

หลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่าโดยภาพรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผลดังนี้

2.1 ด้านหลักความคุ้มค่า มีการใช้หลักธรรมาภิบาลด้านหลักความคุ้มค่าในการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอกาญจนดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนได้ใช้อาคารสถานที่และที่ดินอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาด้านโรงเรียนได้ใช้บุคลากรปฏิบัติงานตรงตามความสามารถ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดแต่อยู่ในระดับดี ได้แก่ ด้าน การสร้างความตระหนัก การรณรงค์ให้กับบุคลากรในโรงเรียนรู้จักและใช้ทรัพยากรทางการศึกษาอย่างประหยัดและคุ้มค่า

2.2 ด้านหลักความรับผิดชอบ มีการใช้หลักธรรมาภิบาลด้านหลักความรับผิดชอบในการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภออำเภอกาญจนดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนมีการกระจายงาน แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรตามความถนัด ความสามารถความสนใจและความเต็มใจ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา บุคลากรในโรงเรียน มีความตระหนักในบทบาทหน้าที่ในการงาน ความรับผิดชอบหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และ บุคลากรในโรงเรียนมีความกระตือรือร้น น้อยที่สุด

2.3 ด้านหลักนิติธรรม มีการใช้หลักธรรมาภิบาลด้านหลักนิติธรรมในการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภออำเภอกาญจนดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนมีการใช้ กฎระเบียบ ข้อบังคับใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติในความเป็นธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา การบริหารกิจการของสถานศึกษาเป็นไปตามกฎหมาย กฎระเบียบข้อบังคับของราชการ ส่วนการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนแก่ครูนักเรียน ผู้ปกครองประชาชนในชุมชนได้รับทราบ ในการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอกาญจนดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 น้อยที่สุด

2.4 ด้านหลักคุณธรรม มีการใช้หลักธรรมาภิบาลด้านหลักคุณธรรมในการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภออำเภอกาญจนดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการสรรหา การบรรจุแต่งตั้งบุคลากรเข้าปฏิบัติงานโดยความยุติธรรม สุจริต ถูกต้องตามขั้นตอนตามกฎหมายของกฎระเบียบของกฎหมาย อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือโรงเรียนมีการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในการบริการและจัดการเรียนการสอน และ โรงเรียนมีการรณรงค์ส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรทำงานด้วยความซื่อสัตย์และจริงใจ สำหรับการนิเทศ กำกับติดตามการปฏิบัติหน้าที่ราชการของบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ เที่ยงธรรมเป็นกลางไม่เลือกปฏิบัติในโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภออำเภอกาญจนดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 น้อยที่สุด

2.5 ด้านหลักความมีส่วนร่วม มีการใช้หลักธรรมาภิบาลด้านหลักความมีส่วนร่วมในการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอกาญจนดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การบริหารสถานศึกษาโดยคณะครู นักเรียน บุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายวางแผนการจัดการศึกษาร่วมกัน รองลงมาการบริหารจัดการโรงเรียนโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามารับรู้ และการระดมและมีส่วนร่วม ทรัพยากรทางการศึกษาจาก คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนร่วม มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการศึกษาได้ออกกฎระเบียบ แนวปฏิบัติรวมทั้งการกำหนดนโยบายของสถานศึกษา สำหรับข้อโรงเรียนมีคณะกรรมการการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน อยู่ในระดับมากจริง แต่มีการนำไปใช้ในการบริหารงานโรงเรียนน้อยมาก

2.6 ด้านหลักความโปร่งใส มีการใช้หลักธรรมาภิบาลด้านหลักความโปร่งใสในการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอกาญจนดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ด้านหลักความโปร่งใส โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ โรงเรียนได้ประกาศนโยบายด้านต่าง ๆ อย่างชัดเจนและเปิดเผย ส่วนข้อที่ โรงเรียนมีหอกระจายข่าวและนำข้อมูลข่าวสารและนำเสนอข้อมูลข่าวสารต่างๆ ให้กับนักเรียนครูในชุมชน แต่มีการนำไปใช้ในการบริหารงานน้อยที่สุด

3. ผลเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูในการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอกาญจนดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 โดย จำแนกตามตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

3.1 เปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามอายุ ผลการเปรียบเทียบ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อายุของข้าราชการครูที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอกาญจนดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน 5 ด้าน คือ ด้านหลักนิติธรรม ด้านความคุ้มค่า และด้านหลักความโปร่งใส ส่วนด้านหลักความมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ ส่วนด้านคุณธรรม มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยใช้สถิติทดสอบด้วยค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe') กลุ่มอายุที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของโรงเรียนแตกต่างกัน จำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุ 20-30 ปี กับกลุ่มอายุ 31-40 ปี ซึ่งความคิดเห็นของ กลุ่มอายุ 20-30 ปี มีค่าเฉลี่ยมากกว่า กลุ่มอายุ 31-40 ปี

3.2 เปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา ผลการเปรียบเทียบ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการ

เปรียบเทียบ ระดับการศึกษาของข้าราชการครูที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอกาญจนดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ไม่แตกต่างกัน

3.3 เปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ผลการเปรียบเทียบ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของ ข้าราชการครูที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอกาญจนดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ไม่แตกต่างกัน

8. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งนี้

1. การบริหารกิจการของสถานศึกษาควรเป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบข้อบังคับของทางราชการและของสถานศึกษา
2. การพิจารณาให้รางวัล การสร้างขวัญและกำลังใจให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาควรให้ด้วยความเป็นธรรมเสมอภาคและยึดผลการปฏิบัติงานเป็นหลัก
3. โรงเรียนควรมีกระบวนการตรวจสอบผลการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างเป็นระบบชัดเจน
4. โรงเรียนควรมีคณะกรรมการการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน
5. ผู้บริหารโรงเรียน ครู ควรมีความตระหนักในบทบาทหน้าที่ในภาระงาน ความเป็นพิษที่ได้อบรมหมาย
6. โรงเรียนควรใช้วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือที่มีอยู่ให้คุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของโรงเรียนทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพประกอบด้วย
2. ศึกษาหลักการบริหารด้านอื่น เช่น ความซื่อสัตย์ (Integrity) ความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ (Accountability) ความสามารถในการแข่งขัน (Competitiveness) เป็นต้น

9. เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

- _____. (2550). แนวทางปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : ที. เอส. บี. โปรดักส์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). แนวทางการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมาตรฐานสากล ฉบับปรับปรุง. กรุงเทพฯ : ผู้พิมพ์
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- คณะกรรมการกฤษฎีกา. (2547). พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีพ.ศ.2546. กรุงเทพฯ : พรินทวาทกราฟฟิค.
- คณะกรรมการดำเนินงานวิจัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา. (2555). ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยรามคำแหงสาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติจังหวัดนครราชสีมา. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จำนงค์ นาหนองตูม. (2550). ได้ศึกษาการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารของผู้อำนวยการ สถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาขอนแก่น เขต 4.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2547). การปฏิรูประบบราชการเพื่อการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน. กรุงเทพฯ : สถาบันนโยบายศึกษา.
- Myers, Dorthy and Stonehill, Robert. (1993). School-Based Management. <http://www.ed.gov/OR/ConsumerGuides/baseman.html>, [Accessed October 14, 2014]
- Taff. (1998). Teacher perceptions of principal role behavior and school effectiveness. Dissertation Abstracts International. 58(7) : 2486.
- Wohlstetter. (1995). Getting School-Based Management Right. Phi Delta Kap